

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 07.10.2024

§ 103

Talousarviomuutoksia vuoden 2024 talousarvioon

5016/02.00.00.00/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Talusojohtaja Tiina Mörsky p. 050 383 6502

Laskentapäällikkö Kati Helin p. 044 716 1059

Controller Katja Markkola p. 050 383 6456

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto päättää, että Lahden kaupungin vuoden 2024 talousarvion sitovat määrärahat ja tuloarviot, korkotulot ja -menot, muut rahoitustulot ja -menot, investointitulot ja -menot sekä rahoitusosa ovat perusteluosassa esitettyjen muutosten jälkeen 1.9.2024 alkaen seuraavat:

Käyttötalousosa

Lisätään konsernihallinnon tuloja 1,8 milj. euroa ja vähennetään menoja 5,0 milj. euroa.

Lisätään Lahden Tilakeskus -taseyksikön tuloja 2,3 milj. euroa ja vähennetään menoja 8,1 milj. euroa.

Lisätään elinvoiman palvelualueen tuloja 0,9 milj. euroa ja vähennetään menoja 1,0 milj. euroa.

Lisätään sivistyksen palvelualueen tuloja 0,1 milj. euroa ja menoja 1,0 milj. euroa.

Vähennetään kaupunkiympäristön palvelualueen tuloja 1,3 milj. euroa ja lisätään menoja 0,1 milj. euroa.

Sitovuustasot muutoksen jälkeen:

Konsernihallinto

- KV ja KH, kaupunginjohtaja sekä konsernihallinnon vastuualue (ent. konsernipalvelut), tuloarvio 7 866 700 euroa ja määräraha 44 153 300 euroa
- Maa-alueiden myyntivoitot ja -tappiot, ei sitova tuloarvio 3 720 000 euroa
- Lahden Tilakeskus -taseyksikkö, tilikauden yli-/alijäämä ilman käyttöomaisuuden myyntivoittoja ja -tappiota, ylijäämä 3 866 900 euroa

Elinvoiman palvelualue

- Kasvupalvelut-vastuualue, toimintakate -8 855 500 euroa

Sivistyksen palvelualue

- Palvelualueen yhteiskustannukset -vastuualue, toimintakate -1 380 600 euroa
- Lasten ja nuorten kasvun vastuualue, määräraha 216 988 300 euroa
- Osallisuuden ja tiedon vastuualue, osaaminen, määräraha 20 943 900 euroa
- Osallisuuden ja tiedon vastuualue, Wellamo-opisto, toimintakate - 3 200 100 euroa
- Osallisuuden ja tiedon vastuualue, osallisuus, määräraha 9 482 700 euroa
- Liikunnan ja kulttuurin vastuualue, liikunta ja kulttuuri, määräraha 34 796 000 euroa
- Liikunnan ja kulttuurin vastuualue, kaupunginmuseo, toimintakate -6 983 400 euroa

- Liikunnan ja kulttuurin vastuualue, kv-urheilutapahtumat, toimintakate
-324 300 euroa

Kaupunkiympäristön palvelualue

- Kaupunkisuunnittelu, kaupunkitekniikka ja rakennus- ja ympäristövalvonta vastuualueet yhteensä, tuloarvio 26 736 500 euroa ja määräraha 37 246 000 euroa

Tuloslaskelmaosa

Vähennetään yhteisöverotuloarviota 3,5 milj. euroa. Muutoksen jälkeen verotuloarvio on 283 741 000 euroa.

Lisätään valtionosuustuloarvioon 0,8 milj. euroa. Muutoksen jälkeen valtionosuusarvio on 76 958 800 euroa.

Lisätään korkotuloihin 1,7 milj. euroa ja vähennetään korkomenoja 1,8 milj. euroa. Lisätään muihin rahoitustuloihin 1,7 milj. euroa.

Sitovuustasot muutoksen jälkeen:

- Korkotulot ja -menot, nettositovuus -4 649 900 euroa
- Muut rahoitustulot ja -menot, nettositovuus 4 280 300 euroa

Investointiosa

Lisätään kiinteän omaisuuden investointituloja 1,6 milj. euroa. Lisätään talonrakennuksen investointituloja 0,1 milj. euroa ja vähennetään investointimenoja 11,0 milj. euroa. Vähennetään arvopapereiden ja osuuksien investointimenoja 1,0 milj. euroa.

Sitovuustasot muutosten jälkeen:

- Kiinteä omaisuus, investointitulot ei sitova 9 720 000 euroa
- Talonrakennus, investointitulot ei sitova 2 023 000 euroa

- Talonrakennus, investointimenot 43 735 000 euroa
- Arvopaperit ja osuudet, investointimenot 500 000 euroa

Rahoitusosa

Vähennetään antolainojen lisäyksiä 29,0 milj. euroa ja lisätään antolainojen vähennyksiä 19,9 milj. euroa. Vähennetään pitkäaikaista lainanottoa 94,0 milj. euroa.

Esitetyt muutokset päivitetään tarvittavin osin käyttösuunnitelmiin.

Samalla kaupunginvaltuusto päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 23.09.2024

§ 326

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto päättää, että Lahden kaupungin vuoden 2024 talousarvion sitovat määrärahat ja tuloarviot, korkotulot ja -menot, muut rahoitustulot ja -menot, investointitulot ja -menot sekä rahoitusosa ovat

perusteluosassa esitettyjen muutosten jälkeen 1.9.2024 alkaen seuraavat:

Käyttötalousosa

Lisätään konsernihallinnon tuloja 1,8 milj. euroa ja vähennetään menoja 5,0 milj. euroa.

Lisätään Lahden Tilakeskus -taseyksikön tuloja 2,3 milj. euroa ja vähennetään menoja 8,1 milj. euroa.

Lisätään elinvoiman palvelualueen tuloja 0,9 milj. euroa ja vähennetään menoja 1,0 milj. euroa.

Lisätään sivistyksen palvelualueen tuloja 0,1 milj. euroa ja menoja 1,0 milj. euroa.

Vähennetään kaupunkiympäristön palvelualueen tuloja 1,3 milj. euroa ja lisätään menoja 0,1 milj. euroa.

Sitovuustasot muutoksen jälkeen:

Konsernihallinto

- KV ja KH, kaupunginjohtaja sekä konsernihallinnon vastuualue (ent. konsernipalvelut), tuloarvio 7 866 700 euroa ja määräraha 44 153 300 euroa
- Maa-alueiden myyntivoitot ja -tappiot, ei sitova tuloarvio 3 720 000 euroa
- Lahden Tilakeskus -taseyksikkö, tilikauden yli-/alijäämä ilman käyttöomaisuuden myyntivoittoja ja -tappiota, ylijäämä 3 866 900 euroa

Elinvoiman palvelualue

- Kasvupalvelut-vastuualue, toimintakate -8 855 500 euroa

Sivistyksen palvelualue

- Palvelualueen yhteiskustannukset -vastuualue, toimintakate -1 380 600 euroa
- Lasten ja nuorten kasvun vastuualue, määräraha 216 988 300 euroa

- Osallisuuden ja tiedon vastuualue, osaaminen, määräraha 20 943 900 euroa
- Osallisuuden ja tiedon vastuualue, Wellamo-opisto, toimintakate -3 200 100 euroa
- Osallisuuden ja tiedon vastuualue, osallisuus, määräraha 9 482 700 euroa
- Liikunnan ja kulttuurin vastuualue, liikunta ja kulttuuri, määräraha 34 796 000 euroa
- Liikunnan ja kulttuurin vastuualue, kaupunginmuseo, toimintakate -6 983 400 euroa
- Liikunnan ja kulttuurin vastuualue, kv-urheilutapahtumat, toimintakate -324 300 euroa

Kaupunkiympäristön palvelualue

-Kaupunkisuunnittelu, kaupunkitekniikka ja rakennus- ja ympäristövalvonta vastuualueet yhteensä, tuloarvio 26 736 500 euroa ja määräraha 37 246 000 euroa

Tuloslaskelmaosa

Vähennetään yhteisöverotuloarviota 3,5 milj. euroa. Muutoksen jälkeen verotuloarvio on 283 741 000 euroa.

Lisätään valtionosuustuloarvioon 0,8 milj. euroa. Muutoksen jälkeen valtionosuusarvio on 76 958 800 euroa.

Lisätään korkotuloihin 1,7 milj. euroa ja vähennetään korkomenoja 1,8 milj. euroa. Lisätään muihin rahoitustuloihin 1,7 milj. euroa.

Sitovuustasot muutoksen jälkeen:

- Korkotulot ja -menot, nettositovuus -4 649 900 euroa
- Muut rahoitustulot ja -menot, nettositovuus 4 280 300 euroa

Investointiosa

Lisätään kiinteän omaisuuden investointituloja 1,6 milj. euroa. Lisätään talonrakennuksen investointituloja 0,1 milj. euroa ja vähennetään investointimenoja 11,0 milj. euroa. Vähennetään arvopapereiden ja osuuksien investointimenoja 1,0 milj. euroa.

Sitovuustasot muutosten jälkeen:

- Kiinteä omaisuus, investointitulot ei sitova 9 720 000 euroa
- Talonrakennus, investointitulot ei sitova 2 023 000 euroa
- Talonrakennus, investointimenot 43 735 000 euroa
- Arvopaperit ja osuudet, investointimenot 500 000 euroa

Rahoitusosa

Vähennetään antolainojen lisäyksiä 29,0 milj. euroa ja lisätään antolainojen vähennyksiä 19,9 milj. euroa. Vähennetään pitkäaikaista lainanottoa 94,0 milj. euroa.

Esitetyt muutokset päivitetään tarvittavin osin käyttösuunnitelmiin.

Samalla ~~kaupunginhallitus~~ kaupunginvaltuusto päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.”

Pöytäkirjanpitäjä on korjannut päätösehdotuksen viimeistä lausetta kokouksen jälkeen hallintolain 51 §:n nojalla (muu selvä virhe)

Perusteluosa

Vuoden 2024 talousarvioon esitetään tehtäväksi muutoksia, joihin liittyen on tehty päätöksiä talousarvion hyväksymisen jälkeen.

Esitetyt käyttötalouden muutokset lisäävät toimintatuloja 3,7 milj. euroa ja vähentävät toimintamenoja 11,4 milj. euroa. Muutokset parantavat toimintakatetta 15,1 milj. euroa. Esitetyt tuloslaskelmaosan muutokset vähentävät verorahoituksen arviota 2,7 milj. euroa ja lisäävät rahoitustulojen ja -menojen arviota 5,2 milj. euroa. Muutokset parantavat vuosikatetta 17,6 milj. euroa. Muutosten jälkeen vuosikate on 16,9 milj. euroa. Esitetyt muutokset vähentävät poistotason arviota 1,0 milj. euroa. Muutokset parantavat tilikauden tulosta ja tilikauden yli-/alijäämää 18,6 milj. euroa. Muutosten jälkeen tilikauden tulos on -37,3 milj. euroa ja tilikauden alijäämä on -37,2 milj. euroa.

Sitovuustasojen muutokset sekä päivitettyt tulos- ja rahoituslaskelmat on esitetty liitteissä.

Käyttötalousosa

Konsernihallinto

Kaupunginjohtaja: järjestelyvaraerävarauksen purkaminen

Esitetään vähennettävän menoja 1,70 milj. euroa. Talousarvion valmistelussa varauduttiin vuonna 2024 tuleviin palkkaratkaisuihin ja varattiin niitä varten kaupunkitasoinen määräraha kaupunginjohtajalle (ent. konsernipalvelut). Talousarvion muutoksessa esitetään niiden kohdentamista palvelualueille.

KV ja KH, kaupunginjohtaja ja konsernihallinnon vastualue (ent.

konsernipalvelut): korvaukset vaalien järjestämisestä ja menosäästöt

Esitetään lisättävän tuloja 0,20 milj. euroa ja vähennettävän menoja 3,30 milj. euroa. Kaupunginhallitus on kokouksessaan 15.4.2024 § 150 päättänyt edellyttää kaupunginjohtajaa tuomaan kaupunginhallitukselle esityksen vuoden 2024 käyttötaloustoimia koskevien tavoitteiden ja toimenpiteiden valmistelussa. Konsernihallinnon valmistuneen toteumaennusteen

perusteella esitetään lisättäväksi 0,20 milj. euroa tuloja perustuen vaalien järjestämisestä saataviin korvauksiin. Menosäästöjä syntyy ennusteen mukaan Kevan tasausmaksusta 0,59 milj. euroa ja Kiinteistö Oy Hansaparkin korjausvastikkeesta 1,05 milj. euroa. Lisäksi menoja säästyy toteutumatta jääneestä Lahti Energia Oy:n myyntiselvityksestä 0,7 milj. euroa, ICT-palveluista 0,51 milj. euroa ja tasaisesti muista palvelujen ostoista 0,45 milj. euroa.

Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot: ennuste myyntivoittokertymästä

Esitetään lisättäväksi tuloja 1,60 milj. euroa. Valmistuneen ennusteen perusteella kertaluonteisia maa-alueiden myyntivoittoja kertyisi vuoden aikana talousarvion tuloarviota enemmän. Tuloarvio ei ole kaupunginvaltuuston nähden sitova.

Lahden Tilakeskus

Konserni- ja tilajaosto päätti 9.9.2024 § 80 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että Lahden Tilakeskuksen käyttötalouden tuloja lisätään 2,27 milj. euroa Suurhalli-Messuhallin ostopöytälisäntyneiden vuokratulojen vuoksi ja kertaluonteisten rakennusten myyntivoittojen vuoksi, menoja vähennetään 8,10 milj. euroa inflaation ja kustannusten nousun pysähtymisen, ylläpidon, poistojen ja rahoitusmenojen vähenemisen vuoksi.

Elinvoiman palvelualue

Elinvoima- ja työllisyysjaosto päätti 9.9.2024 § 67 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että kasvupalvelujen tuloja lisätään 0,9 milj. euroa ja menoja vähennetään 1,0 milj. euroa maahanmuuttotyön laskennallisten korvausten ja

menosäästöjen sekä strategisten kehittämishankkeiden ja projektitoiminnan vuoksi.

Sivistyksen palvelualue

Sivistyslautakunta päätti 13.8.2024 § 82 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että sivistyslautakunnan alaisten yksiköiden menoja vähennetään yhteensä 0,41 milj. euroa perustuen vuoden 2024 käyttösuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden uudelleen käsittelyyn.

Sivistyslautakunta päätti 10.9.2024 § 95 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että sivistyslautakunnan alaisten yksiköiden menoja lisätään yhteensä 1,16 milj. euroa perustuen järjestelyvaraerien vaikutukseen.

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta päätti 14.8.2024 § 59 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunnan alaisten yksiköiden tuloja vähennetään 0,02 milj. euroa ja menoja vähennetään 0,11 milj. euroa perustuen vuoden 2024 käyttösuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden uudelleen käsittelyyn. Lahden kaupunginorkesteri ja Lahden kaupunginteatteri -taseyksiköiden menojen vähennys huomioidaan vähentämällä kaupungin avustusta.

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta sivistyslautakunta päätti 11.9.2024 § 67 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunnan alaisten yksiköiden tuloja lisätään 0,08 milj. euroa ja menoja lisätään 0,36 milj. euroa perustuen järjestelyvaraerien vaikutukseen. Lahden kaupunginorkesteri ja Lahden kaupunginteatteri -taseyksiköiden järjestelyvaraerien menojen lisäys katetaan lisäämällä kaupungin avustusta.

Kaupunkiympäristön palvelualue

Kaupunkiympäristölautakunta päätti 11.9.2024 § 101 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle että kaupunkisuunnittelu, kaupunkitekniikka ja rakennus- ja ympäristövalvonta vastuualueet yhteensä sitovuuden tuloja vähennetään 1 334 100 euroa johtuen poistojen sisäisen laskutuksen prosessimuutoksesta ja menoja lisätään 104 400 euroa perustuen järjestelyvaraerien vaikutukseen kaupunkiympäristön palvelualueelle.

Tuloslaskelmaosa

Verotulot

Esitetään vähennettäväksi yhteisöverotuloarviota 3,5 milj. euroa perustuen ennusteisiin. Vuoden 2024 verotulot ovat toteutuneet arvioiden mukaisesti. Kuntaliiton veroennusteessa yhteisöveron loppuvuoden kertymän odotetaan heikentyvän selvästi. Oletuksen taustalla on valtiovarainministeriön viimeisin ennuste, joka ennustaa yrityksille selvästi heikompaa vuotta.

Valtionosuudet

Esitetään lisättäväksi valtionosuusarviota 0,8 milj. euroa perustuen valtiovarainministeriön ja opetus- ja kulttuuriministeriön tekemiin uusiin päätöksiin valtionosuuksista. Uusien päätösten perusteella vähennetään peruspalvelujen valtionosuusarviota 0,66 milj. euroa, lisätään opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuusarviota 1,84 milj. euroa, vähennetään verotuloihin perustuvan valtionosuuksien tasauksen arviota 0,01 milj. euroa sekä vähennetään verotulomenetysten korvausarviota 0,37 milj. euroa.

Korkotulot ja -menot

Esitetään lisättäväksi korkotuloihin 1,7 milj. euroa perustuen odotettua maltillisempaan korkojen laskuun, mikä on ollut suotuisaa talletuksista ja maksuliikennetileistä saatujen korkotuottojen kannalta.

Esitetään vähennettäväksi korkomenoja 1,8 milj. euroa perustuen kaupunginvaltuuston 20.5.2024 § 63 hyväksymään toiminnan ja talouden tasapaino-ohjelmaan, jossa on linjattu rahoitusmenojen alentaminen ja lainakannan pienentäminen jo vuonna 2024.

Korkotulojen ja -menojen esityksissä on huomioitu konserni- ja tilajaoston esitys Lahden Tilakeskuksen korkomenojen vähentämisestä 0,6 milj. eurolla.

Korkotulojen ja -menojen muutokset parantavat tilikauden tulosta 3,5 milj. euroa.

Muut rahoitustulot ja -menot

Esitetään lisättäväksi muihin rahoitustuloihin 1,7 milj. euroa perustuen konsernin ulkopuolisilta yhtiöiltä saatuihin osinkoihin.

Muiden rahoitustulojen ja -menojen muutos parantaa tilikauden tulosta 1,7 milj. euroa.

Investointiosa

Kiinteä omaisuus

Esitetään lisättäväksi kiinteän omaisuuden investointituloja 1,6 milj. euroa perustuen kertaluonteisiin maa-alueiden myyntivoittoihin. Investointitulot ei ole sitova taso.

Talonrakennus

Konserni- ja tilajaosto päätti 9.9.2024 § 80 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että Lahden Tilakeskuksen talonrakennuksen investointimenoja vähennetään 11,0 milj. euroa talonrakennusohjelman muutoksen vuoksi (KTJ 17.6.2024 § 62). Esitetään lisättäväksi talonrakennusinvestointien tuloa 0,13 milj. euroa perustuen kertaluonteisiin myyntivoittoihin ja -tappioihin. Talonrakennusinvestointien sitova taso on investointimenot.

Arvopaperit ja osuudet

Esitetään vähennettäväksi arvopapereiden ja osuuksien investointimenoja 1,0 milj. euroa perustuen arvioitua pienempiin arvopapereiden ja osuuksien investointimenoihin.

Rahoitusosa

Antolainat

Esitetään vähennettäväksi antolainojen lisäyksiä 29,0 milj. euroa perustuen arvioitua pienempiin tytäryhtiöiden rahoitustarpeisiin.

Esitetään lisättäväksi antolainojen vähennyksiä 19,9 milj. euroa. Lisäys perustuu Lahti Energia Oy:n kokonaisuudessaan takaisinmaksamaan 20.12.2018 nostettuun 10 milj. euron pääomalainaan ja puolittain takaisinmaksettuun 22.12.2017 nostettuun 20 milj. euron pääomalainaan.

Lainanotto, pitkäaikaiset lainat

Esitetään vähennettäväksi pitkäaikaista lainanottoa 94,0 milj. euroa perustuen kaupunginvaltuuston 20.5.2024 § 63 hyväksymään toiminnan ja talouden tasapaino-ohjelmaan, jossa on linjattu rahoitusmenojen alentaminen ja lainakannan pienentäminen jo vuonna 2024.

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus

Toimenpiteet

Kh: Kv: ote talouspalvelut

Kv: ote konsernihallinto, elinvoiman palvelualue, sivistyksen palvelualue, kaupunkiympäristön palvelualue, talouspalvelut, BDO Audiator Oy:
minna.ainasvuori@bdo.fi